

De Meerselse Bergen Route

Auteur: Charles Aerssens

Grenzeloos Wandelen

Deze grensoverschrijdende rondwandeling gaat door de Baronie van Breda en de Belgische Noorderkempen ten zuiden van Breda in de omgeving van Galder en het Belgische bedevaartsoord Meersel-Dreef. Vanaf de St. Jacobskapel in Galder voert de route ons allereerst door het beekdal van de Mark zuidwaarts langs Meersel-Dreef tot aan het natuurgebied De Aschputten. We verlaten het beekdal van de Mark en wandelen over de Via Brabantica, een pelgrimsroute naar Santiago de Compostela, langs Villapark Meerselse Bergen naar het buurtschap Meersel. Vanaf de St. Lucia kapel volgen we de Oude Tramweg naar Meersel-Dreef. De route leidt ons door het bedevaartsoord Meersel-Dreef langs het Kapucijnenklooster en het Mariapark met Lourdesgrot. We laten Meersel-Dreef achter ons en wandelen op de grens langs Grenspaal 219 bij Hoeve De Paal. Even verderop gaat de gemarkeerde route naar rechts naar het natuurgebied De Balleman en het stroomgebied van de nog kleine Kerselsche Beek. Door het coulisselandschap en langs bosranden voorbij aan Den Hegakker en het Galders Moer met de Galdersche Beek keren we terug naar het vertrekpunt in Galder bij de St. Jacobskapel.

Deze rondwandeling volgt
in Nederland de groengele markeringen van het Wandelrouten netwerk VisitBrabant
in België de routemarkeringen van het Wandelrouten netwerk Antwerpen - Kempen

Routebeschrijving via knooppunten

45 – 46 – 72 – 2 – 33 – 32 – 50 – 49 – 48 – 44 – 43 – 47 – 42 –
37 – 34 – 35 – 59 – 57 – 58 – 71 – 3 – 42 – 45

Routebeschrijving

1. Deze rondwandeling vertrekt vanaf KNP45 tegenover horecagelegenheid 'Het Wapen van Galder' en de St. Jacobskapel. Wij wandelen langs KNP45 over met oude kasseien bestrate Galderseweg tot we linksaf het Vonderpad inslaan. Het asfalt gaat over in een onverhard pad en zo komen we aan de Mark bij KNP46. We volgen het pad op de oever van de Mark stroomopwaarts. We passeren een heuse voorde, waar de Kerselsche Beek in het moerassige gebied van de Mark uitstroomt en vervolgen het pad, dat ons naar ANWB-paddestoel P24547 en KNP72 bij de brug aan de Markweg brengt. We steken recht over en wandelen verderop langs grenspaal 218 waar we Nederland achter ons laten en in België staan. Aan de rechterzijde hebben we zicht op de bebouwing van Meersel-Dreef. Aangekomen bij KNP2 steken we bij de brug met stuw de weg naar Strijbeek over. Op het volgende traject langs de meanderende Mark passeren we verderop een bruggetje over een afgedamde tak van de Mark achter het kapucijnenklooster van Meersel-Dreef langs. Bij KNP33 met aan de linker kant een gietijzeren brug met hekwerk, die de toegang tot het noordoostelijk deel van Landgoed De Elsakker verspert, steken we de voormalige tramlijn Hoogstraten - Meersel-Dreef - Rijsbergen over.

2. Bij KNP33 gaat de route nog steeds rechtdoor op de oever van de Mark voorbij aan KNP32 en zo bereiken we even verderop een stuw in de Mark. Hier gaat de wandelroute over de stuw meteen rechtsaf langs een zijtak van de Mark naar KNP50. We houden bij KNP50 rechts aan. Op het volgende traject hebben we naar links over het open landbouwgebied zicht op de Belgische buurtschappen Groot Eijssel en De Brakken. Na goed een kilometer komen we opnieuw bij een stuw en steken rechtsaf de Mark over. We staan nu bij KNP49. We betreden hier Natuurgebied De Aschputten, dat uit vrij droge tot vochtige graslanden bestaat met kleine landschapselementen, enkele bospercelen en poelen.
3. De route gaat bij KNP49 rechtsaf in de richting van KNP48. Bij dit knooppunt aangekomen wandelen we naar rechts over het bospad langs het Rommensbos via het traject van de Via Brabantica, dat deel uitmaakt van het camino-netwerk van Bergen op Zoom naar Santiago de Compostela. We houden rechts aan en passeren Villapark De Meerselse Bergen over de onverharde Leeuweriklaan. Als het onverharde pad overgaat in asfalt gaan we bij het landbouwbedrijf, waar aan de linkerzijde KNP44 staat, linksaf langs de sluitboom. Dit bospad leidt ons met een ruime bocht met de klok mee door het bos naar de verharding van Meersel. Hier staan we rechtsaf tot aan KNP43. De route gaat nu linksaf over de Maaihoek tot we op de T-splitsing bij KNP41 staan. We houden er rechts aan door een gebied met glastuinbouw en komen aan het einde van deze weg uit bij KNP42. Hier staat de St. Luciakapel, één van de oudste kapellen van de Noorderkempen en een van de belangrijkste en waardevolste monumenten van Meersel-Dreef.
4. Vanaf KNP42 volgen we het asfalt noordwaarts richting KNP37. Op de kruising met de Oude Tramweg bij dit wandelknooppunt slaan we rechtsaf over het oude traject van de voormalige tramlijn Hoogstraten - Meersel-Dreef - Rijsbergen en wandelen we richting Meersel-Dreef. We komen langs het oude tramstation, waarin nu woningen zijn ondergebracht. Op de kruising bij KNP34 slaan we linksaf en volgen nu opnieuw het traject van de Via Brabantica. We bereiken de bebouwing van Meersel-Dreef, het noordelijkste dorpje van België, dat in de volksmond het 'Lourdes van de Noorderkempen' wordt genoemd. We komen nu over de Dreef bij het kapucijnenklooster met het ertegenover gelegen Mariapark met Lourdesgrot, die een bedevaartsoord en een plek van volksdevotie is. Je kunt je dan ook niet aan de indruk onttrekken dat door de toestroom van bedevaartgangers het 'Rijke Roomsche Leven' in Meersel-Dreef nog steeds bestaat en dat 'Kerk en Kroeg' het dorpsbeeld bepalen! De terrassen zijn op zomerse dagen overvol, de heiligenbeelden kijken je toe van achter het raam bij Koffiehuis Martens en de devotionalia vinden gretig aftrek. We wandelen de Dreef dwars door Meersel-Dreef af in de richting van de Belgisch-Nederlandse grens tot Op de kruising bij KNP 59.
5. Bij KNP59 slaan we linksaf de Kerzelseweg in, die pal op grens loopt. Op de T-splitsing met het Heieinde komen we bij KNP57. Hier staat naast Hoeve De Paal de meest noordelijke grenspaal, Grenspaal 219. Vanaf KNP57 houden we de richting aan naar KNP58. De route gaat vanaf dit punt rechtsaf door het coulisselandschap van het heringerichte natuurgebied de Balleman met de Kerselsche Beek. We wandelen rechtsaf door het beekdal van deze nog jonge beek met nog enkele smalle langgerekte percelen. De route gaat naar rechts en we steken bij het klaphekje de Kerselsche Beek over. Even naar links en dan met de bocht naar rechts komen we aan de Ballemanseweg, die we bij KNP71 recht oversteken. Het voetpad leidt ons even verderop langs het bosgebied ten

westen van Galder met een randwalduin. Naar het westen hebben we zicht op een voormalig laag gelegen veengebied, dat bekend is als 'De Neringe' en dat voor het grootste deel rond 1700 door de boeren is afgegraven voor turfwinning. Het pad langs het open terrein maakt een flauwe bocht naar rechts en we komen aan KNP3. Op de T-splitsing slaan we rechts af en wandelen langs het open terrein van Den Hegakker tot aan een 5-sprong. Hier kiezen we voor het pad schuin links voor, dat naar de Galdersche Beek leidt. Als we de Galdersche Beek zijn overgestoken, slaan we op de T-splitsing bij de boerderij rechtsaf en wandelen over het onverharde pad tot we op de Galderseweg bij KNP42 staan. Rechtsaf zijn het nog 300 meter tot aan het startpunt van de rondwandeling bij KNP45 en Horeca 'Het Wapen van Galder'.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

17,5 km

Onverhard: 30%

Verhard: 70%

Start- en eindpunt

KNP 45 bij Restaurant 'Het Wapen van Galder', Galderseweg 16, 4855 AH Galder

Openbaar vervoer

Lijn 6 Arriva Breda - Galder/Meersel-Dreef

Bushalte Smidshof, St. Jacobsstraat 1b, 400 meter naar het startpunt KNP 45,

Het Wapen van Galder, Galderseweg 16, Galder

Parkeren

Parkeerplaats Dorpshuis De Leeuwerik,

St. Jacobsstraat 1B, 4855 AK Galder. Vanaf parkeren naar startpunt KNP91 is 100 meter.

Horeca onderweg

o Het Wapen van Galder, Galderseweg 16, 4855 AK Galder

o Dorpshuis De Leeuwerik, St. Jacobsstraat 1B, 4855 AK Galder

o Er is in Meersel-Dreef een ruim aanbod van horecagelegenheden

o Onderweg zijn er bankjes en picknick plekken

Achtergrondinformatie

Galder St. Jacobskapel

Deze kapel is in 1468 gebouwd als kleine dorpskerk van het oorspronkelijke gehucht Galder. In 1517 wordt het zaalkerkje met verlaagd schip en koor uitgebreid en is de toren gebouwd. Het bronzen luidklokje in de toren draagt als opschrift de naam 'Jhesus' en werd in 1553 gegoten door Peter van den Ghein. De kapel is toegewijd aan St. Jacobus, vanouds de patroon van Galder, en ligt aan de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela, de Via Brabantica. Het bedehuis op de fraaie met beuken beplante kapelakker is omgeven door een haagbeuk en als rijksmonument keurig onderhouden. Tijdens de belegering van Breda in 1624 wordt de kapel geplunderd en na de Vrede van Munster in 1648 tot 1798 toegewezen aan de Protestanten. In 1824 wordt de kapel ingrijpend verbouwd tot schooltje en woning voor de schoolmeester. De naaldspits en een stuk van de toren worden afgebroken en voorzien van het nu nog bestaande lage tentdak. Na een grondige restauratie in 1934 onder de Bossche architect Hendrik Willem

Valk, waarbij de toren niet tot zijn oorspronkelijke hoogte is teruggebracht, wordt in 1979 en 1996 de kapel opnieuw gerestaureerd. In de kapel zijn zitbanken geplaatst en zien we in de wit gepleisterde ruimte een altaar, een doopvent, een hangende kroonluchter, een Maria-met-kind-beeld, enkele geweven wandkleden en een Sint-Jacobsbeeld van de beeldhouwer Harry Storms. Nog altijd is de Sint-Jakobskapel te Galder geliefd als vertrek- of rustpunt voor pelgrims naar Santiago.

De Bovenmark

Het riviertje De Mark is een laaglandbeek, die ontstaan is uit de samenvloeiing van een aantal kleine waterloopjes, zoals de Kerselsche Beek. De Mark ontspringt als beekje bij het Belgische plaatsje Koekhoven en komt bij Strijbeek ons land binnen. In haar stroomgebied neemt zij zowel in België als in Nederland het water van talrijke beekjes op. Van oudsher was de bovenloop van de Mark, de Bovenmark, ten zuiden van Breda een smalle en sterk meanderende regenwaterriviertje, die zich insneed in het zand. Het leverde de oeverbewoners in het verleden veel vis, maakte scheepvaartverkeer mogelijk en liet diverse watermolens draaien, maar bezorgde ook veel wateroverlast bij zware regenval. Na 1968 is begonnen met kanalisering: de bochten werden afgesneden, de waterloop verbreed en uitgediept en er werden stuwen gebouwd om wateroverlast bij overvloedige regenval te voorkomen. Die situatie is duidelijk zichtbaar op de route naar Meersel-Dreef. Een relict van de oude situatie is de voormalige Meerselwatermolen die aan een oude afgesneden meander tot 1992 operationeel geweest is als graanmolen.

De Meerselmolen

Wanneer deze oorspronkelijk waterradmolen in de Markloop bij Meersel-Dreef is gebouwd, is niet precies bekend, maar de geschiedenis gaat terug tot 1381 en is in gebruik als olieslagmolen en graanmolen. Na veel vernielingen tijdens de 80-jarige oorlog en verschillende branden door blikseminslag komt de molen als graanmolen in 1845 in bezit van Josephus Rommens en zijn opvolgers. De huidige molen is bij de laatste brand in 1910 verwoest en in 1911 herbouwd waarbij gelijktijdig een, voor die tijd, super moderne turbine installatie is geplaatst. Er zijn 2 turbines die samen ongeveer 60 pk kunnen leveren en afkomstig zijn van de Firma Singrün uit het Franse Epinal. Tot 1992 is de watermolen operationeel geweest als graanmolen. Hierna trad een verwaarlozing van de molen in totdat in 1998 Hans Snel en Ans Groot de molen hebben gekocht en gerestaureerd. De helft is tot woning verbouwd. De watermolen is een industrieel monument en maalt weer graan op een van de drie molenstenen.

Natuurgebied De Aschputten

In dit natuurgebiedje, dat grenst aan het recreatiedomein De Mosten, zie je goed hoe de Markvallei eruitzag voordat ze recht getrokken werd in de jaren zeventig van vorige eeuw. Het gebied ligt op een rij duinen die zich vroeger over een afstand van twee tot drie kilometer uitstreckte op de flank van de vallei van de Bovenmark. De ruggen van die duinen werden vroeger de Aschputtenbergen genoemd. Daarom kreeg het gebied zelf de naam Aschputten. Het bestaat uit vrij droge tot vochtige graslanden met kleine landschapselementen, enkele bospercelen en poelen.

Sint Luciakapel

De kapel is één van de oudste kapellen van de Noorderkempen en ongetwijfeld een van de belangrijkste en waardevolste monumenten van Meersel-Dreef. In de jaren 1420-1421 laat Jan IV van Hoogstraten (1360 - 1442), Heer van Hoogstraten, voor de inwoners van Meersel de kapel bouwen. De groeiende bevolking van het gehucht Meersel heeft daar echt behoefte aan. In 1541-1542 wordt de gotische kapel uitgebreid met een kruisbeuk en een koor. Geplande aanpassingen aan het schip worden niet meer gerealiseerd, zodat de zeer eenvoudige stijl uit de vijftiende eeuw bewaard blijft. In de achttiende eeuw wordt het rieten dak vervangen door een schaliedak. De kapel is toegewijd aan Sint Lucia van Syracuse, een christelijke martelares en patrones van de blinden. Van oudsher kun je er genezing afsmeken bij oogziekten, maar ook bij hals- of keelpijn. De kapel is ook toegewijd Sint Quirinus, de patroonheilige van de ridderstand, de paarden en de runderen. Hij wordt aangeroepen tegen de pest en veeziekten. Na de Vrede van Munster (1648) wordt de publieke uitoefening van de katholieke godsdienst in de Noordelijke Nederlanden verboden en komen de gelovigen van Ulvenhout, Ginneken en Rijsbergen naar deze kapel om hun geloof te belijden, om er te trouwen of om gedoopt te worden. Later neemt het kapucijnenklooster op Meersel-Dreef die rol over. De St. Luciakapel is sinds 1953 een beschermd monument en is voor het laatst gerestaureerd in 1982.

Oude Tramlijn

Het wandeling vanaf KNP33 naar KNP34 loopt over het traject van de voormalige tramlijn Hoogstraten - Meersel-Dreef - Rijsbergen, die in 1899 is aangelegd door de Antwerpsche Maatschappij voor den Dienst van Buurtspoorwegen. In Meersel-Dreef bouwde die een rangeerstation, een magazijn, een herstelplaats, een douanekantoor en een grote schuur. De meeste gebouwen zijn verdwenen, maar het stationsgebouw is bewaard gebleven en dient nu nog als woonhuis. De stoomtram vervoerde vooral goederen en vee, maar was ook het ideale vervoermiddel voor de bedevaarders naar het Mariapark bij het klooster van de paters Kapucijnen. De opkomst van het busvervoer betekende het einde van de tramlijn. Het traject Rijsbergen - Meersel-Dreef werd in 1934 opgeheven. Het traject van Meersel-Dreef naar Hoogstraten werd nog tot 1942 onderhouden en als de Duitsers in WOII de tramrails opbreken, leggen ze er een weg aan, de Oude Tramweg. Opvallend restant van de oude tramlijn is bij KNP33 over de Mark de gietijzeren trambrug. Het vee dat vanuit Nederland in België werd ingevoerd, werd over die trambrug in quarantainestallen in het gehucht Strijbeek ondergebracht, waar de runderen 40 dagen in quarantaine bleven om zo verspreiding van ziektes te voorkomen.

Meersel-Dreef

Meersel-Dreef is het noordelijkste dorpje van België, dat in de volksmond het ' Lourdes van de Noorderkempen' wordt genoemd. Het is de Lourdesgrot in het Mariapark tegenover het klooster van de paters kapucijnen, die een plek van volksdevotie is. De kapucijnen hebben zich hier op de oever van de Mark in 1637 gevestigd, omdat ze tijdens de godsdienstoorlogen (1618-1648) vanuit Breda verdreven worden door de Protestanten. Na de 80-jarige Oorlog wijken vanuit de Noordelijke Nederlanden de katholieken uit naar Meersel-Dreef om in de Spaanse Nederlanden hun katholieke godsdienst te belijden. Al snel vestigen zich er handelaars en ontstaat er een woonkern. Het kapucijnenklooster wordt in 1687 uitgebreid en de kloosterkerk doet dienst als parochiekerk. Als in 1894 uit dankbaarheid voor de behouden thuiskomst van een van de paters kapucijnen wordt in

het Mariapark de Lourdesgrot gebouwd en groeit Meersel-Dreef al snel uit tot een bedevaartsoord. Vanaf het allereerste moment komen de bedevaartgangers in groten getale. Dat gebeurt ook nu nog. Daarnaast heeft het beeld van Pater Pio, de meest beroemde kapucijn, die in 2002 in Rome heilig verklaard is, in het park een opmerkelijke plek gekregen. Nog steeds heb je de indruk als je door Meersel-Dreef wandelt dat door de toestroom van bedevaartgangers het `Rijke Roomsche Leven` nog steeds bestaat, waar `Kerk en Kroeg` het dorpsbeeld bepalen!

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50